

Výr Ulli poznává východní Krušnohoří

Tipy na šetření energií

www.ullihu.de

Chcete chránit klima a něco udělat pro životní prostředí? Pak jste tady teď správně. Ukážeme vám, jak můžete být aktivní ve vaší škole, ale také doma a šetřit energií.

Nikdo by neměl mrznout nebo sedět ve tmě. Úplně jednoduše můžeme energií šetřit především tam, kde se plýtvá teplem a proudem. Snižte tedy spotřebu energie tam, kde ji vlastně tak úplně nepotřebujete. Určitě vás napadne hned několik věcí, které vás vždycky rušily: že se například v mnoha třídách neustále svítí, ačkoliv je dostatek světla nebo se příliš topí na chodbách, ve kterých se jen zřídka někdo zdržuje. Kromě toho existuje také určitě mnoho jiných možností, které nejsou na první pohled ihned zřejmé. Dejte se do hledání a obejděte vaši školu nebo váš dům. Jako chytré lišky dáte určitě brzy dohromady mnoho nápadů, jak šetřit energií! Několik tipů vám dáváme zde:

V kuchyni

Postavte lednici do chladu!

Podívejte se do kuchyně, kde stojí vaše lednička. Stojí-li lednice a mrazák vedle zdrojů tepla (topení, sporák, ale také myčka nádobí či pračka), spotřebuje větší množství proudu. Nejlepší umístění je na chladném místě: se zvyšující se pokojovou teplotou o každý další stupeň spotřebovává lednička asi o čtyři procenta více proudu!

Nepřehánět to s chlazením

Chladicí teplota plus 7°C je ideální – proto stačí, podle umístění, často již stupeň 1. Speciální teploměr do lednic a mrazáků stojí jen několik desítek korun. Časopisy nebo kusy styroporu zabrání v nepoužívané části ledničky při každém jejím otevření unikání velkého množství studeného vzduchu.

Občas rozmrazit!

U ledničky dávej pozor na těsnost dveří! Když se vytvoří ledová vrstva, stoupne silně spotřeba proudu. Tvoření ledu a námrazy v chladničce nebo mrazničce ukazuje na netěsnost dveří.

Nepředehtřívát! Využívat dodatečného ohřevu!

Určitě jsi už také někdy něco vařil(a) společně s rodiči. Ale pozor! I když se to píše na balení nebo v receptu – většinou není předeřívání nutné (výjimka: citlivé těstoviny). Když jsou trouba a sporák vypnuté již několik minut před koncem doby vaření, můžeš – bez spotřeby proudu – využít dodatečného ohřevu.

Pokličku na hrnec!

Poklička na hrnci snižuje spotřebu energie na jednu čtvrtinu. A radostné očekávání stoupá, když se člověk nedívá tak často dovnitř. Ještě lepší jsou tlakové hrnce, ty šetří ještě dalších 50 procent energie.

Přivedení vody na těstoviny do varu!

těstoviny máte u vás doma určitě často. Nejlépe přivede vodu na těstoviny do varu varná konvice nebo ponorný vaříč. Proto se vyplatí vodu na těstoviny nebo knedlíky předvařit a potom ji nalít do hrnce.

Čistit okno trouby!

Při každém otevření dvířek kamen se ztratí asi 20% tepla – proto posuzujte pečení zvenku.

Včerejší housky křupavě opéct!

Kdo nepoužívá k pečení housek troubu, ale toaster, šetří kolem 70% energie.

Používat mikrovlnnou troubu pouze v malé míře!

Již při dvou porcích potřebuje mikrovlnná trouba více energie než plotna sporáku. Rozmrazování v mikrovlnné troubě spotřebuje zbytečně moc energie – mražené potraviny položte tedy včas ven.

Po uvaření kávy

Uvařená káva v kávovaru by se měla ihned přelít do izolované konvice a kávovar vypnout. To ušetří nejen energii, ale také uchová aroma kávy.

Topení a větrání

Větrat krátce a vydatně!

Když potřebujete čerstvý vzduch, protože se vám kouří z hlavy: otevřete raději na 5 minut všechna okna, místo abyste měli stále otevřené jen jedno. Při větrání vypněte topení. Vzduch se vymění, stěny zůstanou

teplé. Nikdy neotvírejte okna při otevřeném topení!

Izolovat trubky topení!

Přeměřte ještě jednou, jaká teplota je v kotelně. Občas si zde člověk připadá jako v pekle, nebo přinejmenším jako v tropickém pralese. Pokud překračuje teplota 30°C, potom je pravděpodobně potrubí špatně izolované...

Někdy vypustit vzduch!

Když to v topném tělese praská, vytvořila se vzduchová vrstva a brání rozdělení tepla. To může stát až o 15% více energie! Pomoc je jednoduchá: ve škole informuj nejlépe školníka. Ten má možnost každé topné těleso odvzdušnit. Neboť na každém topném tělese se nachází ventil. Poté, co je pod něj postavena nádoba, je ventil ponechán tak dlouho otevřen, dokud vzduch neunikne a nevytéká pouze voda.

Topení otočit dolů!

Jistě vám nedělá problémy to, jak správně otevřít otočný spínač na topení (také nazývaný jako ventil termostatu). Při každém snížení o jeden stupeň se ušetří okolo 6% topné energie! Pro zdravé klima v místnosti stačí:

- v obytných místnostech 18-20°C
- v kuchyni 16-18°C
- v dětském pokoji 20°C
- v předsíních 15°C

Postavit si elektrárnu ve sklepě nebo na střeše!

Možná přemýšlí vaši rodiče také už o novém topení. Potom by měli upustit od uhlí a plynu. Lepší jsou vracející se suroviny jako dřevěné pelety nebo dřevní štěpka a je to také pohodlné. Výměnou topného kotle je možné často ušetřit až jednu třetinu energie spotřebovávané při topení. Se solárními panely lze topit mimo jiné i silou slunečních paprsků, nebo vyrábět proud.

Osvětlení a elektrické přístroje

Používat žárovky šetřící energii!

Navrhněte školníkovi a také doma vašim rodičům, aby vyměnili marnotratné klasické žárovky za energeticky úsporné zářivky. Ty ušetří asi 80% proudu a hodí se především pro světla, která dlouho svítí – časté zapínání a vypínání jim nedělá dobře. Proto energeticky úsporné žárovky

obsahují rtuť a nepatří mezi normální odpad.

Klasické žárovky vyhostit do koupelny, na WC a do sklepa!

U tradičních žárovek se 90% energie rozplyne jako teplo. Nejúčelnější jsou tehdy, kde světlo krátce září a je často vypínáno a zapínáno.

Vypínat světlo!

Je klasický tip, jak šetřit energii! Asi jedna desetina spotřeby proudu je spotřebována při osvětlení. Dostatečné světlo na chodbě je důležité, aby nikdo nezakopnul a nespádl. Tolik světla jako ve třídě nebo v dílně tam ale také být nemusí. 100 luxů (těmi se měří intenzita světla) úplně postačí! To se dá přeměřit, pokud je přístroj na měření intenzity světla (luxmetr) umístěn ve škole. A poslední světlo zhasne!

Vytáhnout ze zásuvky!

Hledáte tajného žrouta proudu. Spotřebováváte proud v tzv. pohotovostním režimu, aniž byste ho nějakým způsobem využili. Poznáte to na malých kontrolkách, které svítí, ačkoliv televizor, věž nebo počítač jsou zdánlivě vypnuté. Také používané části, které jsou teplé, ačkoliv neplní žádnou funkci, patří mezi rozhazovače proudu. Když zapojíte více přístrojů do jedné zásuvky mající hlavní vypínač, stačí jeden stisk knoflíku k vypnutí.

Vypínat počítač!

Tedy ne teď, když ho právě užíváte. Ale: Dvě třetiny energie spolyká počítač také potom, co už se na něm vůbec nepracuje. Tedy: Již při kratších přestávkách během práce vypnout! Konec konců: Vysoce výkonné počítače jsou žrouti elektrického proudu, ploché monitory jsou ale úspornější než klasické obrazovky.

Vrtačky, nožové pily, akumulátorové šroubováky a spol.

Elektrické přístroje jako vrtačky, pily nebo brusky spotřebují celkem jen málo elektrického proudu. Člověk je nechá běžet jen tehdy, když je skutečně potřebuje. Měli byste dát ale pozor u přístrojů, které mají akumulátor (vrtačky, akumulátorové šroubováky). Tyto přístroje poznáte většinou podle tlusté rukojeti, ve které je baterie. Vlastně jsou velmi praktické, protože se obejdou bez kabelu a zásuvky. Baterie se musí pouze čas od času dát do nabíječky. Z lenosti nebo pohodlí necháváme ale mnohé baterie v nabíječce stále, i když jsou už nabité. To vede k vysokým ztrátám. Konec konců: telefony, holící strojky, elektrické zubní kartáčky a jiné přístroje s přímým elektrickým připojením k síti spotřebují zřetelně méně proudu než akumulátorové přístroje!

Kupovat nejšetrnější přístroje!

Dávej již při koupi pozor (společně se svými rodiči) na tzv. třídu energetické efektivity každého spotřebiče. Měla by to být většinou třída „A“ – dnes už ale existují přístroje skupin „A+“ a „A++“. Za několik let se už malé rozdíly ve spotřebě proudu nahromadí do velkých částek. V různých spotřebitelských časopisech i na internetu najdeš nejšetrnější pračky, myčky na nádobí nebo chladničky, které jsou nyní na trhu.

Voda a praní prádla

Úspory vody

Voda z vodovodního kohoutku je velmi drahocenná. Je to pitná voda a pitná voda se musí znovu pomalu vytvořit v hloubkách zemské kůry popř. musí být jiná voda pracně upravena. Pomocí odměrky si můžete jednou přeměřit, kolik vody vlastně za minutu proteče kohoutkem. Tady několik tipů na úspory:

- Vodu po použití nenechat téci.
- Vodovodní kohoutek vždy pevně zavřít. Pokud by stále ještě kapal, ve škole o tom informujte školníka nebo doma rodiče.
- Nesprchovat se hodiny. Deset minut úplně stačí.
- V některých umyvadlech mohou být použity ventily šetřící vodu. Promluv si o tom se svými rodiči.

Zajímavé (a nepromokavé) plakáty nad umyvadly pomohou všem, dodržovat tato pravidla.

Místo koupání se krátce osprchovat!

Denně spotřebuje průměrný Čech okolo 140 litrů vody. Rozumným zacházením a používáním nejnovější techniky může být z toho až 60 litrů ušetřeno. Ohřátí vody spolkne – po vytápění – nejvíce energie v domácnosti. Nekoupat se tak často! U lidí, kteří šetří tím, že se sprchují, klesá spotřeba vody o 50%. Při mydlení zastavit vodu!

Zapomenout na vyvářku a předpírání!

Většina původců chorob umírá při 60°C, oproti vyvářce se tak ušetří jedna polovina proudu! Většinou stačí ale jen 30°C nebo 40°C. Předpírání se tak může ušetřit.

Naplnit vždy celou pračku!

Pračka naplněná pouze jednou ponožkou spotřebuje stejně tolik energie

jako plná. Některé modely jsou vybaveny programem, kdy při polovičním naplnění, klesne spotřeba o jednu třetinu.

Ke schnutí prádla využívat větru a slunce!

Sušičky patří k největším žroutům elektrického proudu v domě. Jejich vypovězení z domácnosti obývané čtyřmi osobami se ušetří asi 480 kilowatthodin za rok. Prádlo tedy raději pověste!

Napište nám své vlastní nápady, jak ušetřit energii! Zveřejníme je na našich stránkách www.ulliuhu.de.